

การประยุกต์หลักทฤษฎีสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นใน
ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี*

APPLICATION OF WCI SUCARITA THRRM TO POLITICAL COMMUNICATION OF
LOCAL LEADERS IN DON KHLANG SUBDISTRICT, DAMNOEN
SADUAK DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

ไพรินทร์ ไตรวิทย์พานิชย์, พระมหาพิพัฒพงศ์ ฐิตธมฺโม, สมชาย ชูเมือง

Pairin Triwittayapanich, Phramaha Phaiphatphong Thitadhammo, Somchai Chumuang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ratchaburi Buddhist College

Corresponding Author E-mail : pairin.tri@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักทฤษฎีสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.991 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ส่งสาร อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ผู้รับสาร ช่องทางการสื่อสารและข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน 2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 3. การประยุกต์หลักทฤษฎีสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่น โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ

*Received March 25, 2026; Revised April 19, 2026; Accepted May 8, 2026

พิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก ได้แก่ ปสุณาวาจา เวมณี (การไม่พูดส่อเสียด) รองลงมา ได้แก่ ฆรสุวาจา เวมณี (การไม่พูดคำหยาบ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดระดับปานกลาง ได้แก่ มุสาวาทา เวมณี (การไม่พูดเท็จ)

คำสำคัญ : การประยุกต์, วชิสุจริตธรรม, การสื่อสารทางการเมือง, ผู้นำระดับท้องถิ่น

Abstract

This research aims to: 1. Study the level of political communication of local leaders in Don Khlang Subdistrict, Damnoen Sawat District, Ratchaburi Province; 2. Compare the political communication of local leaders in Don Khlang Subdistrict, Damnoen Sawat District, Ratchaburi Province, categorized by personal factors; 3. Present the application of the principle of honest speech for political communication of local leaders in Don Khlang Subdistrict, Damnoen Sawat District, Ratchaburi Province. The research methodology is a mixed-methods approach, combining quantitative research by collecting data from a sample of 370 people using a questionnaire with a reliability coefficient of 0.991. Data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test with analysis of variance; and qualitative research using in-depth interviews with 9 key informants. Data was analyzed using descriptive content analysis.

The research findings showed that: 1. The overall level of political communication of local leaders was high. When considering each aspect, the sender was at a high level, followed by the receiver, communication channel, and information, all at a high level. 2. The study compared the opinions of the public regarding the political communication of local leaders. Considering personal factors, it was found that people with different genders, ages, educational levels, and occupations did not have different opinions regarding political communication, thus rejecting the hypothesis. However, people with different income levels did have different opinions regarding political communication, thus accepting hypothesis 3. The overall application of the principle of truthful speech to political communication by local leaders had a high average score. Considering individual aspects, the aspect with the highest average score (high level) was *Pasunavaca Veramani* (refraining from slander), followed by *Pharusavaca Veramani* (refraining from using abusive language), and the aspect with the lowest average score (moderate level) was *Musavada Veramani* (refraining from lying)

Keywords : Application, Wci Sucarita Thrmm, Political Communication, local leaders

บทนำ

การเมืองเป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับชีวิตของคนที่อยู่ในสังคม การสื่อสารทางการเมืองจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของประชาชนอย่างกว้างขวาง นอกจากการสื่อสารทางการเมืองที่กระทำโดยนักการเมืองแล้ว การสื่อสารทางการเมืองโดยภาคประชาชนก็เริ่มมีบทบาทสำคัญเพราะการสื่อสารทางการเมืองเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน การสื่อสารทางการเมืองซึ่งการกระทำโดยประชาชนเป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องแสวงหา ทั้งนี้เพื่อให้รู้ว่าประชาชนต้องการอะไร ไม่ต้องการอะไร และจะสนองตอบความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่มได้อย่างไร การเดินทางของการประท้วง เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งประชาชนต้องยื่นข้อเสนอบางอย่างต่อผู้ปกครอง การสื่อสารลักษณะเช่นนี้มีให้เห็นในสังคมประชาธิปไตยอยู่เสมอ รัฐบาลต้องเรียนรู้วิธีการจัดการและการสื่อสารเพื่อคลี่คลายปัญหา อีกทั้งในทุก ๆ สถานการณ์ทางการเมืองมีการสื่อสาร และทุก ๆ การสื่อสารมีความสำคัญที่อาจนำไปสู่การตอบรับการสนับสนุน การปฏิเสธ การต่อสู้ขัดแย้งหรือการเป็นปฏิปักษ์ต่อกันในที่สุด (นันทนา นันทวโรภาส, 2558)

การสื่อสารทางการเมืองมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) การสื่อสารเฉพาะกลุ่ม (Group Communication) หรือการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) แต่ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารในรูปแบบใดเป้าหมายของการสื่อสารในบริบททางการเมืองมักจะเป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสาร (Sender) มีความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการสื่อสาร (Communication Effect) ทางการเมืองที่มีต่อผู้รับสาร (Receiver) แทบทั้งสิ้น การสื่อสารทางการเมืองจึงมักถูกใช้ในการสร้างควมมีชื่อเสียง (Celebrity Making) การสร้างภาพลักษณ์ (Image Building) ตลอดจนเพื่อนำเสนอนโยบายทางการเมืองของนักการเมืองต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ให้ได้รับเลือกตั้งเพื่อที่จะได้รับโอกาสที่จะเข้าไปดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ด้วยเหตุนี้เองความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับกิจกรรมทางการเมืองจึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ความเป็นกลาง หรือความเป็นสื่อกลาง จึงกลายเป็นจัดการและเป็นการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันระหว่างกัน แมคควอล (Mc Quail) ได้ใช้เกณฑ์พิจารณาฐานะของสื่อมวลชนว่าเป็นสื่อกลางแบบต่างๆ ระหว่างการรับรู้ของปัจเจกสังคมกับโลกที่เป็นจริง เช่น สื่อทำหน้าที่เป็นหน้าต่าง (window) เป็นผู้ตีความ (Interpreter) เป็นพาหะข้อมูลเป็นข้อต่อเชื่อมโยง (interactive link) เป็นป้ายสัญญาณ (signpost) เป็นเครื่องกรอง (filter) เป็นกระจก (mirror) หรือเป็นฉากกั้น (screen/barrier) ขึ้นอยู่กับภาวะที่สื่อมวลชนใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่าง (กาญจนา แก้วเทพ, 2552)

แนวคิดการสื่อสารทางการเมืองแท้จริงแล้วถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในทางการเมืองตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ ในรูปของวาทวิทยา ในงานเขียนเรื่อง Apologia ของเพลโต (Plato) ได้แสดงให้เห็นถึงถ้อยคำของโสเครตีส (Socrates) ที่กล่าวตอบโต้ศาลแห่งนครรัฐเอเธนส์ในการกล่าวแก้ให้ตนเองพ้นผิดจากข้อกล่าวหาว่ากระทำการยุยงปลุกปั่นเยาวชนให้หลงผิดและสร้างความคิดอันวิปริตขึ้นในสังคม (Irony) การใช้ถ้อยคำที่เลือกสรรในการสั่งสอน กล่าวแก้และตอบโต้ทางการเมือง อาจเป็นการสื่อสารทางการเมืองที่มีข้อจำกัดจากเทคโนโลยี

ทางการสื่อสารในอดีต แต่เป้าหมายของการสื่อสารมิได้ผิดแผกแตกต่างไปจากเป้าหมายของการสื่อสารในปัจจุบันได้ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2545) การสื่อสารของผู้มีระดับประเทศ นั้นเป็นบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและสร้างความเข้าใจร่วมในสังคม อย่างไรก็ตามในสังคมไทย พบว่าผู้นำมักประสบปัญหาการใช้ภาษาที่ซับซ้อน การสื่อสารทางเดียว ขาดความสม่ำเสมอ ตอบโต้หรือการสื่อสารเชิงลบ เลือกใช้ช่องทางที่ไม่เหมาะสมการสื่อสาร ผู้นำที่ขาดความชัดเจน ไม่เปิดรับการมีส่วนร่วมของประชาชน นั้นกระทบต่อการรับรู้ของประชาชน ความเชื่อมั่นในผู้นำ ประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล จะทำให้ความสูญเสียเสถียรภาพและความเป็นประชาธิปไตยในระยะยาว ปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสื่อสารกับประชาชนในระดับท้องถิ่นมักเกิดจากการขาดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและไม่สามารถถ่ายทอดนโยบายของการพัฒนาด้านสาธารณะให้ประชาชนเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำยังขาดทักษะการสื่อสารที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการรับรู้ข้อมูลและเกิดความเข้าใจผิดในประเด็นสำคัญ อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องอคติส่วนบุคคลและการเลือกปฏิบัติในการสื่อสาร ซึ่งส่งผลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนลดลง นอกจากนี้ ความไม่โปร่งใสในการสื่อสารข้อมูลและขาดช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ยังเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ผู้นำบางคนยังขาดความสามารถในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และมักตัดสินใจโดยไม่คำนึงถึงเสียงสะท้อนจากประชาชนท้ายที่สุด ภาวะผู้นำที่ไม่เข้มแข็งและขาดความน่าเชื่อถือจะส่งผลให้ประชาชนรู้สึกท้อแท้ใจ ไม่ไว้วางใจ และไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่น ซึ่งปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการประยุกต์ใช้หลักวิถีสุจริตธรรมในการสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือจากประชาชน

การสื่อสารทางการเมืองเป็นรากฐานสำคัญของผู้มีผู้นำ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลตอนล่าง มีความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ คนไทยเชื้อสายไทยทรงดำ เชื้อสายจีน มอญ เป็นต้น ส่งผลให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนมีความแตกต่างไม่เหมือนกัน การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของผู้นำ สามารถพูดคุย ประชุมประชาคม พูดต่อหน้าประชาชน ถ่ายทอดความรู้ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กรได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้นำระดับท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ และทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการรับรู้ การตัดสินใจ หากประชาชนมีความเข้าใจทางการเมือง ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “การประยุกต์หลักวิถีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีระดับท้องถิ่นในตำบลตอนล่าง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” โดยศึกษาการสื่อสาร ในฐานะผู้ส่งสารกับผู้รับสาร ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร ช่องทางหรือรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีระดับท้องถิ่นในตำบลตอนล่าง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรีกับผู้นำชุมชน และประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักทฤษฎีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักทฤษฎีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี”

1. รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยผู้ได้คัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา กลุ่มที่ 2 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มที่ 3 นักการเมืองท้องถิ่น และกลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชน
 - 2.2 ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปใน ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวน 4,908 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง, 2567)
 - 2.3 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) คำนวณโดยสูตร (Yamane, (1973) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 370 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. การสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่น และ 3. การประยุกต์หลักทฤษฎีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมือง
 - 3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือรับรองจากผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง เพื่อขอความ

อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 ชุด และรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ การนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ จนครบทุกประเด็น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (T-Test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่าเอฟ (F -Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova)

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล เชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องตามกรอบแนวคิดทฤษฎี พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลเป็นองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักวิถีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีระดับ ท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ส่งสาร (Sender) พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้มีบุคลิกภาพและวาจาที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้สื่อสารกับประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.= 0.77) รองลงมา คือ มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจจากประชาชนผ่านการสื่อสาร ($\bar{X}=3.63$, S.D.= 0.78) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาทางการเมืองที่สื่อสารอย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.54$, S.D.= 0.74) ด้านข้อมูลข่าวสาร (Message) พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเลือกสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, S.D.= 0.79)

รองลงมา คือ ข่าวสารที่ผู้นำท้องถิ่นเผยแพร่มีความทันสมัย ทันท่วงทีเหตุการณ์และสถานการณ์ในพื้นที่ ($\bar{X}=3.60$, S.D.= 0.79) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ อยู่ในระดับปานกลาง เนื้อหาทางการเมืองที่ผู้นำสื่อสารมีความเป็นกลาง ไม่นอมน้าวเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพรรคพวก ($\bar{X}=4.49$, S.D.= 0.81) ด้านช่องทางการสื่อสาร (Channel) พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย (เช่น ประชุมหมู่บ้าน วิชชุชุมชน สื่อออนไลน์) เพื่อเข้าถึงประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.= 0.83) รองลงมา คือ ใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=3.61$, S.D.= 0.76) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาช่องทางการสื่อสารตามเทคโนโลยีและพฤติกรรมของประชาชน ($\bar{X}=3.54$, S.D.= 0.80) **ด้านผู้รับสาร (Receiver)** พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือซักถามเกี่ยวกับข้อมูลที่สื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.= 0.85) รองลงมา คือ ประชาชนรู้สึกว่าได้รับฟังและมีส่วนร่วมในการสื่อสารกับผู้นำท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$, S.D.= 0.83) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ผู้นำท้องถิ่นสื่อสารได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.55$, S.D.= 0.79)

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนี้ **ด้านผู้ส่งสาร (Sender)** ผู้นำระดับท้องถิ่นควรสื่อสารอย่าง ชัดเจนและตรงประเด็น เพื่อให้ประชาชนเข้าใจข้อความได้ตรงกันควรสื่อสารด้วยความ ซื่อสัตย์และน่าเชื่อถือ หลีกเลี่ยงคำพูดเท็จหรืออวัชการใช้ถ้อยคำ สุภาพและเหมาะสม ช่วยสร้างบรรยากาศเป็นมิตรและลดความขัดแย้งผู้นำควร เตรียมตัวและรอบคอบก่อนสื่อสาร เพื่อสะท้อนความเป็นมืออาชีพและลดการพูดเพื่อเจตนาใส่ใจผู้ฟังและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความร่วมมือและความไว้วางใจโดยรวม การสื่อสารในลักษณะนี้ช่วยให้การสื่อสารทางการเมือง มีคุณภาพ โปร่งใส และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน **ด้านข้อมูลข่าวสาร (Message)** ข้อมูลข่าวสารที่ผู้นำระดับท้องถิ่นสื่อสารควรมีความถูกต้อง ตรวจสอบได้ และน่าเชื่อถือควรสื่อสารอย่าง ชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าใจตรงกันข้อมูลควรสอดคล้องกับ บริบทและความต้องการของชุมชน ใช้ตัวอย่างหรือประเด็นที่ประชาชนคุ้นเคยควรมีความ โปร่งใสและครบถ้วน ไม่ปิดบังหรือคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้นำการให้ข้อมูลที่ช่วยให้ประชาชน สามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจและกิจกรรมทางการเมือง ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพทำให้การสื่อสารทางการเมืองมี ความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และสร้างความร่วมมือกับชุมชนได้ **ด้านช่องทางการสื่อสาร (Channel)** ช่องทางการสื่อสารที่ผู้นำควรใช้มีความหลากหลาย ทั้งช่องทางดั้งเดิม เช่น การประชุมหมู่บ้าน เสียงตามสาย งานบุญประเพณี และการพูดคุยแบบตัวต่อตัว ซึ่งยังคงเป็นที่เชื่อถือและเหมาะสมกับผู้สูงอายุควบคู่ไปกับช่องทางสมัยใหม่ เช่น Facebook และ Line ที่เข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

และกว้างขวาง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นพ้องว่าควรผสมผสานการใช้หลายช่องทาง (Hybrid Communication) เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในชุมชน นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่าการสื่อสารของผู้นำต้องเป็นการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้ประชาชนสอบถาม แสดงความคิดเห็น และติดตามข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง โดยทุกช่องทางที่ใช้จำเป็นต้องตั้งอยู่บนหลักวจีสุจริตธรรม คือการพูดความจริง สุภาพ ไม่บิดเบือน ไม่ใช่ถ้อยคำหยาบหรือสร้างความแตกแยก อีกทั้งควรใช้ถ้อยคำง่าย ๆ หรือภาษาถิ่นเพื่อให้ประชาชนทุกระดับเข้าใจได้ตรงกัน

ด้านผู้รับสาร (Receiver) ผู้รับสารในตำบลมีความหลากหลาย ทั้งด้านอายุ ระดับการศึกษา และการเข้าถึงเทคโนโลยี ส่งผลให้วิธีการรับสารแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้สูงอายุยังนิยมการรับฟังผ่านเสียงตามสาย การประชุมหมู่บ้าน และการพบปะโดยตรง ขณะที่เยาวชนและวัยทำงานมักติดตามข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Line ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่นควรใช้ช่องทางผสมผสาน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มประชาชนทุกวัย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ต้องการข้อมูลที่จริง โปร่งใส และตรวจสอบได้ มากกว่าคำสัญญาที่เกินจริง ผู้รับสารยังคาดหวังให้ผู้นำใช้ถ้อยคำสุภาพ เข้าใจง่าย และอธิบายด้วยภาษาที่ใกล้ชิด เช่น ภาษาถิ่น เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อน นอกจากนี้ ประชาชนจำนวนมากต้องการการสื่อสารแบบสองทาง คือมีโอกาสสอบถาม แสดงความคิดเห็น และสะท้อนปัญหากลับไปยังผู้นำ ซึ่งจะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมและความไว้วางใจ

2. ผลเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลตอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัญหาการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในตำบลตอนคลัง มีลักษณะสำคัญคือ การสื่อสารที่ไม่ทั่วถึง และขาดประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารไม่เท่าเทียม ทำให้รับรู้ข้อมูลไม่ครบหรือคลาดเคลื่อน การสื่อสารจากภาครัฐเป็นแบบทางเดียว ขาดการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน มีอิทธิพลของผู้นำหรือกลุ่มอำนาจ ทำให้การสื่อสารไม่เป็นกลาง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประชาชนบางส่วนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และส่งผลต่อการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลตอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลตอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน (F-test = 0.264, Sig = 0.771) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลตอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (F-test = 0.701, Sig = 0.552) มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลตอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (F-test = 0.223, Sig = 0.800) มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลตอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (F-test = 1.516, Sig = 0.184) มี

รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($F\text{-test} = 4.908$, $\text{Sig} = 0.002^{**}$)

3. การประยุกต์หลักทฤษฎีจิตวิทยาเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับ ท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

การประยุกต์หลักทฤษฎีจิตวิทยาเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับ ท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า 1. มุสวาทา เวมณี (การไม่พูดเท็จ) การไม่พูดเท็จถือเป็นรากฐานของการสื่อสารทางการเมืองที่มีคุณภาพ เพราะช่วยสร้างความเชื่อมั่น โปร่งใส ลดความขัดแย้ง เสริมภาพลักษณ์องค์กร และนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง การไม่พูดเท็จของผู้ในระดับท้องถิ่นช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากประชาชน ทำให้สารทางการเมืองที่ส่งออกไปมีความจริงและตรวจสอบได้ ส่งผลให้เกิดความโปร่งใส ประชาชนรู้สึกมั่นใจในการมีส่วนร่วมและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ช่วยลดความขัดแย้งหรือความเข้าใจผิดในการสื่อสารทางการเมือง สะท้อนถึงคุณธรรมและความรับผิดชอบของผู้นำท้องถิ่น 2. ผรุสวาจา เวมณี (การไม่พูดคำหยาบ) การไม่พูดคำหยาบของผู้ในระดับท้องถิ่นถือเป็น ปัจจัยสำคัญที่ยกระดับคุณภาพการสื่อสารทางการเมือง เพราะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ ลดความขัดแย้ง สะท้อนถึงคุณธรรม และเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน อันนำไปสู่บรรยากาศทางการเมืองที่สร้างสรรค์และการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ช่วยให้มีภาพลักษณ์ที่สุภาพและน่าเชื่อถือทำให้การสื่อสารทางการเมืองเป็นไปอย่างราบรื่น ลดความตึงเครียดระหว่างประชาชนและผู้ผู้นำสะท้อนถึงคุณธรรม วุฒิภาวะ และความรับผิดชอบของผู้นำช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการรับฟังและการมีส่วนร่วมของประชาชนลดความขัดแย้งและความบาดหมางในชุมชน 3. ปิสุณาวาจา เวมณี (การไม่พูดส่อเสียด) การไม่พูดส่อเสียดช่วยยกระดับคุณภาพการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่น สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของประชาชนในตำบล ทำให้ผู้ในระดับท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจจากประชาชนช่วยลดความขัดแย้งและความบาดหมางระหว่างกลุ่มการเมืองในชุมชนทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นและสร้างบรรยากาศเชิงบวกสะท้อนถึงคุณธรรม วุฒิภาวะ และความรับผิดชอบของผู้นำเอื้อต่อการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมาของประชาชนโดยรวม การไม่พูดส่อเสียดทำให้การสื่อสารทางการเมืองมีคุณภาพและส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน 4. สัมผัปปลาปา เวมณี (การไม่พูดเพ้อเจ้อ) การไม่พูดเพ้อเจ้อ ของผู้ในระดับท้องถิ่นถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการสื่อสารทางการเมือง เพราะช่วยให้สารที่ส่งออกไปกระชับและชัดเจน สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนเพิ่มประสิทธิภาพของการประชุม แสดงถึงความเป็นมืออาชีพ การไม่พูดเพ้อเจ้อ ช่วยให้สารทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่ายทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลตรงตามความจริง ลดความสับสนหรือการตีความผิดพลาดสะท้อนถึงความเป็นมืออาชีพ วุฒิภาวะ และความรับผิดชอบของผู้นำเพิ่มประสิทธิภาพของเวทีประชุมและการสื่อสารกับประชาชนเอื้อต่อการมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนอย่างตรงไปตรงมา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัย เรื่อง การประยุกต์หลักวจีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ดังนี้

1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 1. ด้านผู้ส่งสาร (Sender) 2. ด้านข้อมูลข่าวสาร (Message) 3. ด้านช่องทางการสื่อสาร (Channel) 4. ด้านผู้รับสาร (Receiver) โดยผู้นำระดับท้องถิ่นมีบุคลิกภาพและวาจาที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้สื่อสารกับประชาชน สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย (เช่น ประชุมหมู่บ้าน วิทยุชุมชน สื่อออนไลน์) เพื่อเข้าถึงประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือซักถามเกี่ยวกับข้อมูลที่สื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูธรรมธรรมบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (2564) ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลัก พุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์” ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไป ของการสื่อสารทางการเมืองพบว่า องค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร ต่างมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะ “ผู้รับสาร” ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่าการ สื่อสารจะประสบผลได้ต้องขึ้นอยู่กับ การรับรู้และการตีความของประชาชน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัด ในด้านผู้ส่งสาร ซึ่งบางครั้งไม่สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความพยายามโน้มน้าวหรือครอบงำ ความคิดเห็นของประชาชนให้ไปในทิศทางเดียวกัน ขณะที่ตัวเนื้อหาหรือสารที่ส่งอาจขาดความถูกต้อง ทำให้ประชาชนไม่สามารถรับรู้ข้อมูลจริงได้อย่างครบถ้วน ส่วนด้านช่องทางการสื่อสารแม้จะสะดวก รวดเร็ว และประหยัด แต่ก็ยังต้องพึ่งพาความสามารถของผู้ส่งสารในการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมาย และท้ายที่สุด ผู้รับสารยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการ สื่อสารทางการเมือง

2. เพื่อเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์หลักวจีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เมื่อพิจารณาตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักวจีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน และประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักวจีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา (2564) ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของ

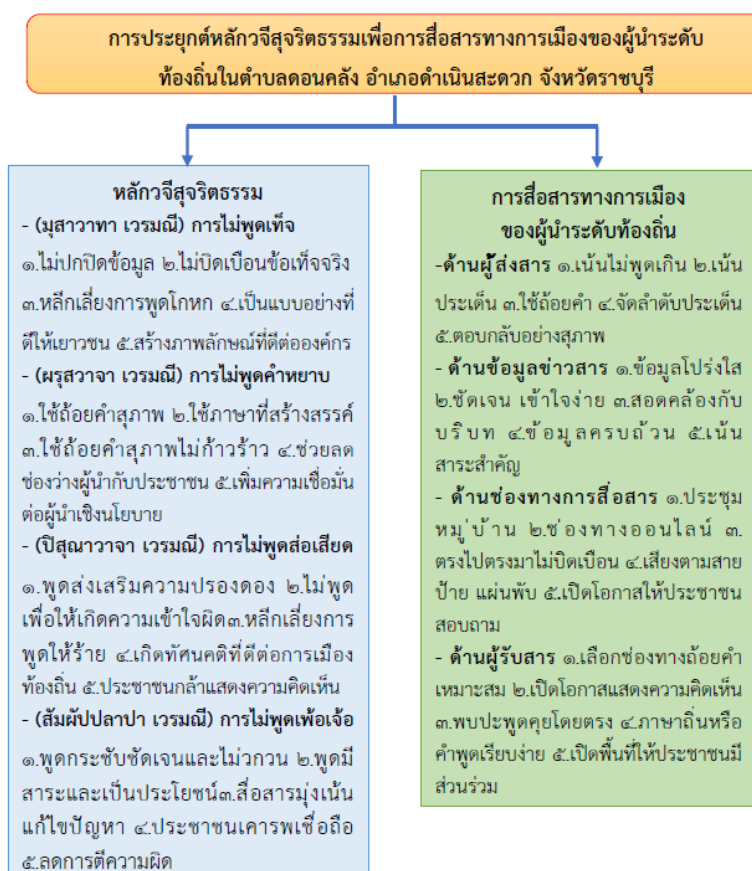
นักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. การประยุกต์หลักวจีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

การประยุกต์หลักวจีสุจริตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้ในระดับ ท้องถิ่นในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จากการศึกษา พบว่า 1. มุสาวาทา เวมณี (การไม่พูดเท็จ) 2. ผรุสวาจา เวมณี (การไม่พูดคำหยาบ) 3. ปิสุณาวาจา เวมณี (การไม่พูดส่อเสียด) 4. สัมผัปปาลาปา เวมณี (การไม่พูดเพ้อเจ้อ) โดยที่ผู้นำท้องถิ่นยอมรับความจริงและไม่ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตรงไปตรงมาไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ใช้ถ้อยคำสุภาพสื่อสารได้กระชับ ชัดเจน และไม่วกวน สร้างสรรค์ มีสาระและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการสื่อสารแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ เงินยู่หะ (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วจีสุจริตในพุทธศาสนาเถรวาท” ผลการศึกษาพบว่า วจีสุจริตในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) มุสาวาท (การพูดเท็จ) ได้แก่ เจตนากล่าวเท็จทั้งที่รู้ เพื่อประสงค์ให้ผู้อื่นเข้าใจผิด (2) ปิสุณาวาจา (การพูดส่อเสียด) ได้แก่ เจตนากล่าวถ้อยคำที่ทำให้ผู้อื่นแตกความสามัคคีกัน (3) ผรุสวาจา (การพูดคำหยาบ) ได้แก่ เจตนากล่าวถ้อยคำเสียดแทงที่ทำให้ผู้อื่นเจ็บใจ (4) สัมผัปปาลาปา (การพูดเพ้อเจ้อ) ได้แก่ เจตนากล่าวถ้อยคำที่ไร้สาระพระพุทธเจ้าได้ตรัสห้ามกระทำชั่วทางวาจาอย่างเด็ดขาดว่าเป็นการใช้วาจาที่สังคมไม่ยอมรับ และทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นในสังคมไทยปัจจุบันปรากฏว่ามีการพูดที่เข้าข่ายอาจจะเป็นวจีสุจริตที่ควรหลีกเลี่ยงและแก้ไข อย่างไรก็ตามการพูดวจีสุจริตในบางกรณีพออนุโลมให้ทำได้ เพราะมีโทษน้อย มีประโยชน์หรือความจำเป็น และคนส่วนมากไม่ตำหนิ เช่น แพทย์พูดโกหกเพื่อช่วยคนไข้ ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาธรรมวจีสุจริต 4 ตามหลักการพระพุทธศาสนา คือ การแก้ปัญหาระดับปัจเจกด้วยการฝึกฝนอบรมตนเอง และการแก้ปัญหาระดับสังคม โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหา เช่น สื่อมีการควบคุมการให้ข้อมูลข่าวสาร สถาบันการศึกษาให้การศึกษอบรมนักเรียนและนักศึกษาให้ไม่พูดวจีสุจริต

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักทฤษฎีจิตธรรมเพื่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้มีระดับ ท้องถิ่นใน ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์พุทธทวาทกรรม : องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

1. มุสาวาทา เวมณี (การไม่พูดเท็จ)

สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ทำให้ประชาชนกล้าเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรม ทำให้ข้อมูลโปร่งใสตรวจสอบได้ ป้องกันการบิดเบือนข่าวสาร ลดความขัดแย้งทางการเมือง การสื่อสารตรงไปตรงมาและซื่อตรงสร้างความศรัทธา และความร่วมมือในชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดีให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป สะท้อนจริยธรรมและคุณธรรมของผู้นำ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนเชื่อมั่นในระบบการทำงาน

2. ผรุสวาจา เวมณี (การไม่พูดคำหยาบ)

ทำให้ผู้นำมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความเคารพและความน่าเชื่อถือ การใช้ถ้อยคำสุภาพช่วยลดความตึงเครียดในสถานการณ์ที่ความคิดเห็นแตกต่าง สะท้อนมารยาท วัฒนธรรมการสื่อสารที่ดี และภาพลักษณ์มีอาชีพ ทำให้ประชาชนศรัทธา การสื่อสารปราศจากคำหยาบช่วยลดช่องว่างผู้นำกับประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกได้รับความเคารพ เพิ่มความเชื่อมั่นต่อผู้นำเชิงนโยบาย ทำให้ประชาชนไว้วางใจ

3. ปิณาวาจา เวมณี (การไม่พูดส่อเสียด)

สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อผู้นำ ประชาชนเห็นความจริงใจและไม่เกิดความแตกแยก ช่วยให้เวทีประชุมหรือเวทีสาธารณะดำเนินไปอย่างสงบ ลดความขัดแย้งและการโต้เถียงที่ไม่จำเป็น สะท้อนวุฒิภาวะทาง การเมือง คุณธรรม และความเคารพผู้อื่น ทำให้ประชาชนศรัทธาและยอมรับ การสื่อสารปราศจากส่อเสียดเน้นสาระและประโยชน์ของชุมชน ทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเมืองท้องถิ่น ส่งเสริมความกล้าแสดงความคิดเห็นและความร่วมมือของประชาชนในชุมชน

4. สัมผัสปลาลา เวมณี (การไม่พูดเพ้อเจ้อ)

การไม่พูดเพ้อเจ้อทำให้สารที่สื่อมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ลดความสับสน การพูดตรงประเด็น กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน สะท้อนความจริงใจ การสื่อสารที่ไม่เพ้อเจ้อช่วยให้เวทีประชุมรวดเร็ว มีสาระ และลดความรู้สึกเบื่อหน่ายของผู้เข้าร่วม การไม่พูดเพ้อเจ้อสะท้อนวุฒิภาวะ มีเหตุผล จัดลำดับความสำคัญ ทำให้ประชาชนเคารพเชื่อถือ การสื่อสารที่กระชับตรงประเด็นทำให้ประชาชนเข้าใจสาระสำคัญตรงกัน ลดการตีความผิด และเกิดบรรยากาศสื่อสารสร้างสรรค์

การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับท้องถิ่น

1. ด้านผู้ส่งสาร (Sender)

เน้นไม่พูดเกินจริง ไม่โอ้อวด ตรวจสอบได้ และสร้างความไว้วางใจ ลดความสับสน เข้าใจง่าย และเน้นประเด็นสำคัญ ใช้ถ้อยคำสุภาพ ไม่หยาบคาย ไม่ส่อเสียด และสร้างบรรยากาศมิตรภาพ วางแผนเนื้อหา จัดลำดับประเด็น ฝึกซ้อมก่อนนำเสนอ เปิดโอกาสให้ประชาชนซักถาม แสดงความคิดเห็น และตอบกลับอย่างสุภาพ

2. ด้านข้อมูลข่าวสาร (Message) ข้อมูลควรเป็นความจริง ตรวจสอบได้ และโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ลดข่าวลือ และอธิบายหลักฐานประกอบ การสื่อสารตรงประเด็น ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ใช้ภาษา กระชับ ข้อมูลสอดคล้องกับบริบท ชุมชน และความสนใจของประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจและมีส่วนร่วม การให้ข้อมูลครบถ้วน ลดข้อสงสัย ช่วยการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนสอบถาม การใช้ข้อมูลเน้นสาระสำคัญ หลีกเลี่ยงฟุ่มเฟือย จัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสม

3. ด้านช่องทางการสื่อสาร (Channel) การประชุมหมู่บ้าน การพูดคุยตัวต่อตัว และงานประเพณี เป็นช่องทางสำคัญ เพราะสร้างความเชื่อมั่น ความจริงใจ และทำให้ประชาชนรับฟังข้อมูลได้โดยตรง การใช้ช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line และเพจตำบล ช่วยเข้าถึงคนรุ่นใหม่และประชาชนที่ใช้เทคโนโลยีได้รวดเร็วและประหยัด การสื่อสารควรใช้ถ้อยคำสุภาพ ตรงไปตรงมา และไม่บิดเบือน เพื่อสร้างความเชื่อถือและความร่วมมือ การใช้สื่อหลายรูปแบบซ้ำ ๆ เช่น เสียงตามสาย ป้าย แผ่นพับ ช่วยให้ประชาชนเข้าใจข้อมูลและเก็บอ้างอิงได้ การ

สื่อสารต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ เพื่อสร้างความเชื่อถือระยะยาว

4. ด้านผู้รับสาร (Receiver)

ข้อมูลควรเป็นความจริง ไม่เกินจริงหรือสัญญาเกินความสามารถ เปิดโอกาสให้สอบถามหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ซึ่งผู้รับสารมีหลายกลุ่มวัย จึงควรเลือกช่องทางและถ้อยคำให้เหมาะสม เช่น ผู้สูงอายุใช้เสียงตามสายและประชุม คนรุ่นใหม่ใช้ออนไลน์ และใช้ถ้อยคำง่าย สุกภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบาย พัฒนามาตรฐานการสื่อสารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ กำหนดแนวทางให้ผู้นำท้องถิ่นสื่อสารด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และตรวจสอบได้ เพื่อลดความเข้าใจผิดและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน โดยมีระบบตรวจสอบข้อเท็จจริง (fact-checking) ก่อนเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ

2. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบาย เสริมสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารด้วยความสุภาพ และสร้างสรรค์ ส่งเสริมการใช้ถ้อยคำสุภาพ ไม่กล่าวร้ายหรือโจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จัดทำคู่มือการใช้ภาษาที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารทางการเมือง และฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นให้มีทักษะการสื่อสารเชิงบวก เพื่อลดความขัดแย้งในชุมชน

3. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบาย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการสื่อสารสองทาง กำหนดให้มีเวทีการประชุมสาธารณะหรือสื่อออนไลน์ของท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ถาม-ตอบ และเสนอข้อคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ให้แก่ผู้นำท้องถิ่นฝึกการใช้วจีสุจริตธรรม เช่น การพูดจริง ไม่กล่าวร้าย พูดสุภาพ และสื่อสารด้วยเหตุผล ผ่านกิจกรรมจำลองสถานการณ์การสื่อสารทางการเมือง เพื่อให้ผู้นำสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

2. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจัดสร้างช่องทางสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายใช้ทั้งการพบปะประชาชนโดยตรง เวทีสาธารณะ และสื่อออนไลน์ เช่น เพจท้องถิ่น หรือไลน์กลุ่มหมู่บ้าน โดยกำหนดรูปแบบการสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส และตอบสนองประชาชนอย่างรวดเร็ว

3. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประกอบด้วยตัวแทนชุมชน ประชาชนท้องถิ่น และกลุ่มเยาวชน เพื่อสะท้อนข้อเท็จจริง เสนอแนะการปรับปรุง และทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา สอดคล้องกับหลักวจีสุจริตธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักทฤษฎีจริยธรรมกับภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมของผู้นำท้องถิ่น เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์ในการพูดของผู้นำท้องถิ่นต่อความไว้วางใจของประชาชน
2. ควรศึกษาการประยุกต์หลักทฤษฎีจริยธรรมระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับผู้นำการเมืองระดับชาติ เพื่อทำความเข้าใจความแตกต่างด้านการสื่อสาร การรับรู้ของประชาชน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละระดับการเมือง

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพ.
- ทิพวรรณ เงินยุหะ. (2567). *วิจัยจริยธรรมในพุทธศาสนาเถรวาท* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทนา นันทวโรภาส. (2558). *สื่อสารการเมือง ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แมสมีเดีย.
- พระครูธรรมธรรณบุญเที่ยง พุทธสวโก. (2564). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทาง การเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์* (ดุขุณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา. (2564). *การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2545). *การสื่อสารกับการเมือง*. กรุงเทพฯ : ประสิทธิ์ภณฑ์ แอนด์ พริ้งตัง.
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง. (2567). *สถิติจำนวนประชากรและสถิติจำนวนบ้าน*. สืบค้น 7 ตุลาคม 2567, จาก <https://donklung.go.th/public/list/data/index/menu/1144>
- Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis(3rd ed.)*. New York: Harper and Row.